

lukkende at holde sig til Medlemmernes Kreds, udtalte, at det var ham „ganske uforstaaeligt, at man havde kunnet hitte paa saadan noget“, og at det var ham endnu mere uforstaaeligt, at Ministeren havde kunnet akkviescere derved, saa skal jeg derom sige, at for det første er denne Ændring en Indskrænkning i det, som den parlamentariske Skattekommission enstemmig havde vedtaget, og en Indskrænkning i det, dette Ting to Gange har vedtaget ved tredje Behandling, og endelig, at det nu foreliggende Forslag er stillet af et overvejende Antal af Skatteudvalgets Medlemmer, nemlig af de 14 Medlemmer, og vedtaget af begge Ting. Men det er heller ikke noget saa enestaaende, eller noget, som vi, som det ærede Medlem udtrykker sig, „have hittet paa“ her i dette Ting. Den preussiske Indkomstskattelov af 24de Juli 1891 taler om det samme, den omtaler ligeledes Andelsselskaber, hvis Virksomhed gaar ud over deres Medlemmers Kreds; og det fremgaar af Forhandlingerne om den preussiske Indkomstskat, at man under disse Forhandlinger har fastslaaet, at ikke enhver uvæsentlig Overskriden af Medlemmernes Kreds kan begrunde Skattepligt. I saa Henseende har den preussiske Finansminister paa Forespørgsel, om Skattepligt begrundedes for Andelsmejerier ved Tilkøb af fremmede Produkter, altsaa Tilkøb af Mælk fra Folk, der staa uden for Andelshavernes Kreds, udtalt, at Tilkøb af enkelte fremmede Materialier til et Andelsmejeri ikke vilde gøre samme skattepligtigt. Den Erklæring, som saaledes afgaves af Finansministeren, er tiltraadt af vedkommende Landdagsudvalg, saaledes at man kan fastslaa, at Bestemmelsen kan analogisk anvendes paa andre Produktionsforeninger, og at kun en saadan Overskriden af Medlemmernes Kreds gennem Indkøb af fremmede Produkter, der er dikteret af Erhvervsøjemed og sætter sit Præg paa hele Virksomheden, kan begrunde Skattepligt. Altsaa det samme som denne Bestemmelse her, ganske det samme, at Andelsforetagender kunne gaa noget uden for Andelshavernes Kreds, naar dette ikke er dikteret af Erhvervsøjemed og ikke sætter sit Præg paa hele Virksomheden, uden at deres Karakter som Andelsselskaber derfor falder bort og de derved komme ind under Reglerne for Aktieselskaber.

Jeg har endnu kun en enkelt Bemærkning tilbage om disse Selskabers Skattepligt eller Skattefrihed. Det ærede Medlem for Valby (Oscar Hansen) var inde paa

de samme Klager og meget stærkt inde derpaa. Det ærede Medlem fandt, at man ved at gøre Andelsselskaber og Forsikringsforeninger ikke-skattepligtige, satte en Grænse mellem By og Land, som han i meget høj Grad beklagede. Ja, jeg skal henvise til, hvad jeg alt har sagt om Forbrugsforeningers Skattefrihed, der holder sig til sine Medlemmer og ikke handler med andre. Derom har der slet ikke været Uenighed, derom har man fra alle Sider været lige enig. Men det ærede Medlem gik videre og fandt, at ogsaa dette, at man undtog Kreditforeninger, Kreditkasser og Sparekasser fra Skatten, var noget, som vilde vække Bitterhed, idet man ogsaa her tog Institutioner, Pengeinstitutter, som vedrøre Landet, og gjorde dem skattefri, medens Banker, der væsentlig ere knyttede til Byerne, skulde svare Skat; det ærede Medlem mente heri at se et Forsøg paa en Klasseovgivning, som han troede vilde sætte meget ondt Blod. Det kan nu ikke have været det ærede Medlems Mening at opstille Kreditforeningerne som Institutioner for Landet i Mod sætning til Bankerne som Pengeinstitutter for Købstæderne. Det kan ikke have været det ærede Medlems Mening, saaledes som han udtalte, at man ved at gøre Kreditforeningerne afgiftsfri, havde sat en Grænse mellem Erhverv paa Landet og Erhverv i Byerne og behandlet disse helt forskelligt. Det ærede Medlem maa jeg dog erindre — eller maa have glemt det — at Kreditforeninger ingenlunde er noget, som alene henvender sig til Landet. Købstadejendomsbesidderne have akkurat den samme Trang til at faa Kreditforeningslaan som Landejendomsbesidderne. Jeg vil erindre det ærede Medlem for Valby om, at Kreditkassen for Husejere i Kjøbenhavn har cirkulerende Obligationer paa 63 Mill. Kr., Kreditforeningen for Grundejere i Kjøbenhavn en Obligationsmængde paa 68 Mill. Kr., og Ny jydsk Købstadkreditforening paa 52 Mill. Vi have ikke en særlig Kreditforening for Købstæderne i Østifterne, idet Kreditforeningen for Grundejere i Østifterne er saavel for By som for Land, og den har en Obligationsmasse af 182 Mill. Kr. Det er saaledes aldeles umuligt at opstille Kreditforeningerne som noget, der hører Landet til, og at man ved at gøre dem skatte- og afgiftsfri, har gjort en Forskel paa By og Land, som vil vække Bitterhed. Det samme er Tilfældet med Hensyn til Sparekasser, der er heller ikke i mindste Maade, ved at Sparekasser gøres skattefri, taget